

zott, talán nem is lelkesedtek annyira a Páskándi-meséért (ebben csak csatlakozhat hozzájuk a beszámoló írója). Vagy csak nem tudtak annyi játékötletet hozzáadni a szöveghez, mint általában a Fodor-iskolán felnövekvők...

Szakall Judit ismét rendezett! Nem gálaműsort (kényszerből, mert ezek, ugye, nem tartoznak a rendezők álmai, legfeljebb kötelező feladatai közé), hanem életjátékot. A műfaj egyik megteremtője (a másik teremtő *Gabnai Katalin*) tábori munkájával ismét igazolta, hogy tévesek azok a vélemények, miszerint a gyerekek helyzetgyakorlataiból nem lehet színpadilag erős, néha akár irodalmi értékű dialógusokat teremteni. Ami biztos: a játékosok számára érvényes helyzetek és tartalmak kitermelésében ez a gyermekszínjátszó műfaj ma is nagyobb eséllyel indul, mint néhány másik. A rendező nem hagyta ki a bemutatóból azokat az etűdöket, amelyek nélkül hatásosabb szerkezetet kaphatott volna az előadás, sérült volna viszont a gyerek. Néhol döcögő ritmusú, de jó előadást láthattunk egy olyan csoporttól, ahol néhány gyerek esetében a mások előtt történő megszólalás is nagy újdonságot jelentett.

Kis Tibor csoportjának előadása zárta a tábori munkabemutatók sorát. Kis tanár úr szép csendben a legjobb gyermekszínjátszó rendezők egyikévé nőtte ki magát. Népmesét feldolgozó előadása a látottak közül színpadilag a leginkább kiforrott produkció volt. (Igaz, ő is olyasmin dogozott, amihez nem első alkalommal nyúlt. Érdekes, ki mire használja a nyári táborok adta lehetőséget. Vannak olyan rendezők, akiknek egy-egy mű ismételt feldolgozási lehetősége a fontos, mások olyan darabot, avagy megoldást, megközelítést próbálnak ki, amelyre év közben, a saját csoporttal esetleg nem kerülne sor, megint mások a következő évről való felkészülés részeként tanulmányokat készítenek az új műből...).

Az országos gyermekszínjátszó tábor záró előadásainak – s ez korántsem új tapasztalat – helyük lehetett volna az évad termésének színe-javát felvonultató országos fesztiválon. Az időrendi csúszás miatt persze soha nem lesznek ott az esedékes év fesztiválján, a „konzervmelegítés” (tanév közben összehívni a gyerekeket, újból színpadra tenni a tavalyi darabot) pedig általában keserű kudarcokkal jár. De ez talán nem is fontos. Az viszont igen, hogy a tábori tíz nap töredékében (mert ugye, nemcsak próbáltak!), ha nem is a világot váltják meg, de hozzáértő szakemberek kezében a gyerekek olyasmire képesek, amit mások egész évi munka után is csak irigyen néznének.

Gondolom, ez lehet a fő oka annak, hogy (hagyományosan) nem nézi meg gyermekszínjátszó „szakma” a záró bemutatót: nem jó érzés irigykedni...

Kaposi László

Drámapedagógia a gyógyítónevelésben – negyedszer Dunavescén

A dunavecsei Óvoda, Általános Iskola és Diákotthon szervezésében az idén nyáron (1997. július 22-29.) már negyedik alkalommal sikerült megrendeznünk a Drámapedagógia a gyógyítónevelésben című szakmai továbbképző táborunkat. A tanfolyamra elsősorban a gyógypedagógiai területen nevelő és oktató kollégákat várjuk minden évben, de ez természetesen sosem zárja ki annak lehetőségét, hogy a más területen dolgozó pedagógustársak is részt vehessenek az egy hét szakmai programján.

Az idei esztendőben minden eddiginél nagyobb volt az érdeklődés a tábor iránt. Kőszegtől Békéscsabáig, az ország minden részéből érkeztek – szám szerint hatvanötven – pedagógusok Dunavescére.

Három csoportot indítottunk.

Móka János csoportjában a *színházi nevelés* volt a középpontban; azt mutatta meg a vele együtt dolgozóknak, hogy hogyan lehet eljuttatni a gyerekeket az előadásig, és eközben hogyan lehet olyan nevelési feladatokat megvalósítani, amelyek fejlesztik a gyermek személyiségét. Egy olyan színházi nevelési formát mutatott, amiben az esztétikai és a pedagógiai munka együttesen, egymást erősítve hathat a gyerekekre.

Móka János egy konkrét drámán, színpadi művön keresztül akarta megvalósítani elképzeléseit. Már a munka kezdetén rá kellett jönnie arra, hogy a résztvevő pedagógusok nagy része nem szívesen mutatja magát egy kiemelt színpadi környezetben, szívesebben működik inkább kon-

vencionális tanári szerepekben. Mindezen, személyiségükbe már beépült sztereotip magatartási és viselkedésminták gátolták kommunikációjukat és hatékony munkavégzésüket; a „hajlékonyabb” gondolkodás és kommunikáció érdekében tehát először ezeket az akadályokat kellett leküzdeni. A munkát ezért az egyszerű testi, fizikális megnyilvánulásoktól kellett kezdeni, utána ebből indítva lehetett a rögtönzések különböző formáit megmutatva előkészíteni, majd a különböző képességfejlesztő gyakorlatok segítségével elkészíteni az előadásra szánt darabot.

Az egyhetes munka eredményét *Móka János* így fogalmazta meg: „Elindultunk az egymással és a színpadi munkával való ismerkedéstől, és elérkeztünk oda, hogy létrehoztunk egy produkciót, amely egy összehangolt, egymást segítő légkörben keletkezett. Sikerült a csoporton keresztül hatni az egyénre.”

Azok a résztvevők, akik *Szauder Erik* csoportjába jelentkeztek, a *tanítási dráma* egyes témaköreibe kaphattak betekintést. Ez a feladat nem volt könnyen megoldható az előadó számára, mivel csoportjának igen heterogén volt az összetétele. Dolgozott vele óvónő, tanító, általános iskolai tanár és gyógypedagógus is. *Szauder Erik* megpróbálta megragadni a tanítási dráma különböző pedagógiai területeken egyaránt alkalmazható, közös vonásait. Szót ejtett arról, hogy hogyan lehet végiggondolni bizonyos pedagógiai lépéseket, hogyan lehet gondolkodni egy nevelési-oktatási problémáról. E kérdések általános vonatkozásait

fogalmazták meg közösen, így ezeket mindenki adaptálhatta saját helyzetére. A gyakorlatban mindez úgy zajlott, hogy végigjártak és végigelemeztek különböző tanítási dráma-folyamatokat, azaz különböző foglalkozásokon, különböző tantárgyak keretében alkalmazható eljárásokat, minden esetben hangsúlyozva az azokban rejlő pedagógiai lehetőségeket. Az elemzések alkalmával arra mutattak rá, hogy az adott példa óvodások, alsó és felső tagozatos általános iskolások körében, valamint a gyógypedagógia különböző területein hogyan adaptálhatók.

Szauder Erik tapasztalatai a következők voltak: „Az egy hét alatt a tanítási drámának csak egy apró szeletét tudtam megmutatni; csak azokat a lehetőségeket tudtam felvillantani, amelyek benne rejlenek a tanítási drámában. Remélem, hogy mindezzel legalább érzékeltethetem a tanítási dráma távlatait.”

Tolnai Mária csoportjában az *alkalmazott drámajátékokhoz* kapcsolódóan csoportképzéssel, a tanár különböző dramatikus formákban való működésének gyakorlásával, a drámapedagógia konvencióként emlegetett technikáival, illetve azzal foglalkoztak, hogy mindezek hogyan épülhetnek be a különböző drámaórákba. A foglalkozások több ponton kapcsolódtak a tanítási drámához és a színházi neveléshez is. A résztvevők a színházi formanyelvet használták a drámával való nevelés tanulása során, ugyanakkor azokba a kifejezésmódokba is betekintést nyerhettek, melyeket a színház használ. A tanítási dráma eszköztára három foglalkozás különböző munkafázisaiban is megjelent.

Tolnai Mária eképpen vont mérleget: „Én abban bízom, hogy akik velem dolgoztak a csoportban, azokat sikerült megerősítenem abban, hogy a saját útjukat járva

találják meg saját pedagógiai programjukat. Ne másoljanak senkit; mindent szívjanak magukba, de ne akarjanak epigonok lenni, ugyanis nincsenek megdönthetetlen igazságok.”

Összegzésként e cikk írója elmondhatja, hogy ugyan elvben valóban három csoport működött itt, Dunavescsén, de az együtt töltött napok előrehaladtával a három csoport egyre inkább összefonódott egy nagy és egységes tábori közösséggé. Ezt segítették elő a közös mozgástréningek, a szabadidő baráti beszélgetései, az előadók nyíltszíni szakmai vitái, valamint az a két „forgószínpados” délelőtt, amelyen az egyes csoportvezetők a másik két csoport tagjainak is tartottak egy-egy foglalkozást, bemutattva, hogy ők a drámapedagógia mely részterületeire helyezik a fő hangsúlyt a tábor ideje alatt.

Nagy sikere a tábornak, hogy sem az előadók, sem a résztvevők között nem volt rivalizálás. Összhangban, egymásra figyelve teltek a dunavescsei napok. Az egység legkézzelfoghatóbban talán a tábor zárásakor, a három csoport heti munkáját összegző és bemutató estjén jelent meg. Mindhárom szekció készült egy rövid bemutatkozó produkcióval; színvonalas, szakmailag nagyon érdekes előadásokat láthattunk.

Egy táborszervezőnek mi sem lehet nagyobb öröm, mint megvalósulva látni előzetes várakozását, célját, azaz hogy előadók és résztvevők elégedetten, fizikailag és szellemileg felfrissülve, szakmailag feltöltődve távozhassanak Dunavescséről.

Találkozunk jövőre!

Laub Miklós
tábor szervezője

Eger

Az Egri Drámapedagógiai Műhely sikeres nyári tábort szervezett. A Megyei Művelődési Központ drámapedagógiai tréningeket indít ősszel kezdők és haladók részére (vezető: Pappné Demeter Magdolna és Nyeső Ildikó).

Szentes

A tavalyi indult drámapedagógiai műhely folytatja munkáját – újult erővel indulhatnak, hiszen kilenc fő vizsgázott ez év júniusában.

Szováta

A Bolyai Akadémián két drámapedagógiai csoport dolgozott egy héten át. Tanárok: Kovács Andrásné, Rudolf Ottóné, Szücsné Pintér Rozália, Fabulya Lászlóné.

Békéscsaba

Elmarad a DPM előző számában októberre meghirdetett drámapedagógiai hétvége.

Pécs – Győr

Drámapedagógiai tanfolyamok indulnak a NAT TÁNC ÉS DRÁMA műveltségi területéhez kapcsolódóan, a DRÁMA tanítására. A győri kurzust a Gyermek Ház, míg a pécsit az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány szervezi.

(A 120 oktatási órából álló képzésen felhasználható az 1997. évi pedagógus-továbbképzésre szánt központi költségvetési forrásból kapott támogatás (a Műv. Közlöny, XVI. évf. 16/II. sz. alapján).

Oktatás: havonta egyszer (összesen 8 alkalommal), szombaton 10-18 és vasárnap 9-14 óra között.

A tanfolyamok vezető tanára: Kaposi László

